

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/134/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114207180
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2114207180.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členiek senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpená: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: F. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XX/X, T., o zaplatenie 2.373,08 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 24C/82/2014-34 zo dňa 24. apríla 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e** .

Odporkyni sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol a odporkyni právo na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie po citácii § 101, § 100 ods. 1 veta prvá, § 103, § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 2 písm. a), b), § 3 ods. 1, 2 z.č. 258/2001 Z.z., skutkovo odôvodnil tým, že mal preukázané, že medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou bola dňa 6.10.2008 uzatvorená Zmluva o poskytnutie pôžičky, na základe ktorej veriteľ poskytol odporkyni pôžičku vo výške 80.000 Sk, ktorú sa odporkyňa zaviazala splácať v 46 mesačných splátkach vo výške 2.586 Sk. RPMN bola dojednaná na 21,89 %, ročná úroková sadzba na 21,89 % a priemerná RPMN na 22,21 %. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej republiky národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov. Tento právny predpis v § 2 písm. a) definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Podľa § 2 písm. b) tohto právneho predpisu zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Podľa § 3 ods. 1, 2 tohto právneho predpisu veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Posudzovaný právny vzťah medzi navrhovateľom a odporkyňou je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Právny predchodca navrhovateľa bol v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v postavení veriteľa a odporkyňa bola v postavení spotrebiteľa. Tento právny vzťah sa spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Vzhľadom na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov súd návrh zamietol, keď na premlčanie

vo vzťahu k uplatnenému nároku navrhovateľa prihladol z úradnej povinnosti bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva navrhovateľa. Pri premlčaní zaniká nárok, t. j. vynútiteľnosť prostredníctvom súdu, ale subjektívne právo trvá naďalej, avšak jeho uplatniteľnosť je obmedzená len na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Splnený premlčaný dlh nemožno vymáhať späť z dôvodu bezdôvodného obohatenia. Námietku premlčania môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci s tým, že v určitých prípadoch (ako je tento posudzovaný) súd rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy musí prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho (navrhovateľa) voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Z predžalobnej upomienky zo dňa 29.1.2011 vyplýva, že nastala predčasná splatnosť pôžičky a odporkyňa mala plniť do 10.2.2011, pretože navrhovateľ žiada priznať úroky z omeškania od 11.2.2011. Keďže nastala predčasná splatnosť pôžičky, je preto potrebné použiť podľa § 101 Občianskeho zákonníka trojročnú premlčaciu dobu, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Zmena v osobe veriteľa nemá podľa § 111 Občianskeho zákonníka vplyv na plynutie premlčacej doby. Návrh na začatie konania bol na tunajšom súde podaný dňa 14.3.2014 a preto nárok navrhovateľa na úhradu nezaplatených splátok splatných pred 14.3.2010 je premlčaný. Pretože odporkyňa mala plniť obratom po doručení predžalobnej upomienky, najneskôr do 11.2.2011 (do troch dní odo dňa doručenia predžalobnej upomienky), od nasledujúceho dňa začala plynúť navrhovateľovi trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva na zaplatenie celého dlhu zo zmluvy o pôžičke proti odporkyni na súde, pričom trojročná premlčacia doba uplynula dňa 11.2.2014 (štvrtok), no navrhovateľ návrh na súd podal až dňa 14.3.2014. Vychádzajúc z uvedených skutočností považoval súd nárok navrhovateľa na zaplatenie sumy 2.373,08 eur s príslušenstvom za premlčaný, nakoľko navrhovateľ podal návrh na súd zjavne po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Nakoľko súd zistil, že uplatnený nárok je premlčaný, uprednostňujúc hľadisko procesnej ekonomie bližšie neskúmal ďalej existenciu subjektívneho práva navrhovateľa. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa zamietol. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku a plne úspešnej odporkyni náhradu trov konania nepriznal, nakoľko náhradu trov konania výslovne nežiadala, i keď inak by jej na ňu vzniklo právo a zo spisu jej žiadne trovy ani nevyplývajú.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Navrhovateľ nesúhlasil s tým, že súd na daný prípad aplikoval § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré nadobudlo účinnosť 01.05.2014. Poukázal na článok 1 ods. 1 Ústavy SR, nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 16/95 z 24.05.1995, PL. ÚS36/95 z 03.03.1996, ako aj na čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR. Aplikáciou § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa došlo k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa článku 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30.04.2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Za účelom zvýšenia ochrany spotrebiteľa prijala Národná rada SR § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, v ktorom prikázala orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ex offo prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo inú prekážku a to bez stanovenia jasných pravidiel obsiahnutých v prechodných ustanoveniach, ktoré by zabezpečili plynulý prechod z doposiaľ platného účinného režimu právnej úpravy do ich nového režimu. Aplikáciou § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty, ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa. Prijatím § 5b ZoOS zákonodarca zašiel ešte ďalej a porušil tým Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami garantované právo prístupu k nestrannému súdu a narušil tiež zásadu rovnosti účastníkov konania a nestrannosti súdu. Priamym aplikovaním § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa súd porušil zásadu stanovenú v článku 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej

výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR. Navrhovateľ si v konaní uplatnil svoj nárok žalobným návrhom 14.03.2014, pričom predmetné ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť až 01.05.2014. Ďalej poukázal na nesprávnu aplikáciu ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúci sa premlčacej doby, nakoľko bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o absolútny obchodno-záväzkový vzťah. Poukázal tiež na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 M Cdo 9/2014 z 24.03.2015, 2 M Cdo 3/2011 zo dňa 28.04.2011 a 6 M Cdo 4/2012 z 27.03.2013, ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co/132/2013 z 21.11.2013 a 15 Co/28/2013 z 30.10.2013 a Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9 Co 138/2013 z 20.02.2014 a tiež KS Žilina sp. zn. 9 Co 157/2013 zo dňa 12.09.2013 z ktorých vyplýva, že v danom prípade je potrebné aplikovať ustanovenia ObZ, pretože aj keď je úverová zmluva zmluvou spotrebiteľskou, všeobecná právna úprava má základ v Obchodnom zákonníku, podľa ktorého je potrebné posudzovať i otázku premlčania, pretože premlčacia doba v OZ nesmeruje na ochranu spotrebiteľa. Nárok navrhovateľa nemožno považovať za premlčaný, keďže k začiatku plynutia štvorročnej premlčacej doby došlo dňa 11.02.2011, ktorá ku dňu 14.03.2014 neuplynula. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu vyhovie, resp. aby ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom i odvolacom konaní.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

V prejednávanej veci súd návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia 2.373,08 eur s príslušenstvom zamietol. Medzi účastníkmi nebolo sporným, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, pretože navrhovateľ uplatňuje svoje nároky zo zmluvy o pôžičke Quatro, ktorú uzavrela pôvodne Consumer Finance Holding, a.s. a odporkyňa 06.10.2008, pričom navrhovateľ nadobudol pohľadávku voči odporkyňi na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 10.06.2014.

Navrhovateľ v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nemal aplikovať pri posudzovaní premlčania žalovaného nároku ustanovenia OZ, podľa ktorých posúdil premlčaciu dobu v prejednávanej veci ako trojročnú, ale príslušné ustanovenia ObZ, pričom nárok by bol v takom prípade dôvodný (nebol by premlčaný) a tiež to, že súd nemal aplikovať § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý oprávňuje súdy aj bez návrhu skúmať otázku premlčania uplatneného nároku, pretože toto ustanovenie nemožno aplikovať na prípady, keď navrhovateľ nadobudol pohľadávku pred účinnosťou tohto ustanovenia zákona.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo v danej veci posúdiť, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď návrh navrhovateľa zamietol z dôvodu, že si nárok uplatnil po uplynutí premlčacej lehoty.

Podľa § 397 ods. 1 ObZ, ktorého aplikácie sa dovoľával navrhovateľ v odvolaní, ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky. V prejednávanej veci súd prvého stupňa uzavrel, že predčasná splatnosť nastala 10.02.2011 a dňom nasledujúcim 11.02.2011 začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 11.02.2014. Navrhovateľ podal žalobu na súde 14.03.2014. Uvedené skutkové závery súdu prvého stupňa Navrhovateľ v odvolaní nenamietal, nespochybňoval začiatok plynutia premlčacej lehoty s poukazom na akýkoľvek listinný dôkaz, preto tieto závery neboli predmetom odvolacieho konania (odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania). Odvolacia námietka navrhovateľa o nesprávnej aplikácii ustanovení OZ týkajúcich sa dĺžky premlčacej doby súdom prvého stupňa, namiesto aplikácie § 397 ods. 1 ObZ je nedôvodná. Bez prehodnotenia skutkových záverov (ktoré navrhovateľ odvolaním nenamietal) nemožno pochybovať o správnosti rozhodnutia v prejednávanej veci. Pre úplnosť odvolací súd dodáva, že vykonané dokazovanie súdu prvého stupňa vyhodnotil správne. Splatenosť celej pohľadávky navrhovateľa vyplýva z predžalobnej upomienky (č.l.5), kde pôvodný veriteľ vyhlásil okamžitú splatenosť s tým, že odporkyňa mala celkovú

istinu vo výške 2360,89 eur uhradiť najneskôr do 3 dní od doručenia upomienky, ktorá bola odporkyni doručená 07.02.2011.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť 01.05.2014) orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 52 ods. 2 OZ (v znení účinnom od 01.05.2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

V preskúvanom prípade je (aj bez vyriešenia otázky, či je opodstatnená námietka o tom, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení ObZ a nie OZ) zrejme, že ak by odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, musel by prvostupňový súd vziať na zreteľ § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom by ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ bol povinný prihliadnuť na zákonný dôvod, ktorý bráni priznať plnenie požadované žalobou. Mal by tiež zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu OZ, podľa ktorého všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia OZ, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Obe tieto ustanovenia nadobudli účinnosť 01.05.2014 a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa totiž upravuje (procesný) postup orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (ktorým je aj súd), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Táto norma neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ju zaviedla, musí platiť pravidlo jej okamžitej aplikovateľnosti. Ak platí, že ustanovenie § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim jej aplikácie, má súd prihliadať na premlčanie ex offo vo všetkých, aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na uvedené, prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúvaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa, správne ex offo citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

Tieto právne závery potvrdil Krajský súd v Trnave už vo viacerých svojich rozhodnutiach (napr. sp. zn. 23Co/550/2014 z 21.09.2015, 23Co/775/2014 zo 07.12.2015, 23Co/28/2015 z 05.10.2015, 23Co/29/2015 z 05.10.2015, 23Co/51/2015 z 05.10.2015, 23Co/92/2015 z 05.10.2015, 23Co/155/2015 z 19.10.2015, 23Co/157/2015 z 19.10.2015).

Odvolací súd tiež poukazuje na rovnaké právne závery, ktoré zaujal Najvyšší súd SR napr. v rozhodnutiach sp. zn. 3 MCdo 14/2014 z 21.04.2015, 8 MCdo 13/2014 z 21.05.2015 a 4 MCdo 17/2014 z 26.11.2015. Odvolací súd preto odkazuje aj na právne závery v cit. rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, ktoré sú všeobecne dostupné, pričom ich ústavnú udržateľnosť potvrdil už aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. II. ÚS 729/2015 zo 04.11.2015, ktorým odmietol sťažnosť sťažovateľky ako neopodstatnenú.

Pretože navrhovateľ v konaniach, v ktorých boli vydané cit. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a sťažovateľkou v konaní sp. zn. II. ÚS 729/2015 vedenom na Ústavnom súde SR bola tá istá obchodná spoločnosť, ktorá je navrhovateľom aj v prejednávanej veci, možno konštatovať, že tieto skutočnosti a právne závery sú navrhovateľovi dobre známe.

Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

V odvolacom konaní úspešnej odporkyni vzniklo podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. Náhradu trov odvolacieho konania si neuplatnila a ani jej žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.